

O projektu Co nebylo v učebnici - spolupráce knihoven a škol ve vzdělávání žáků ve 21. století

Autor: Mgr. Hana Kólová

Číslo: roč. 5, č. 2-5/2019

Rubrika: Inspirujeme se

Klíčová slova:

Podmínkou úspěchu života v dnešní společnosti je schopnost účinně zacházet s informacemi. Lidstvo pokročilo od tradičního industriálního zřízení k epoše informační, ve které objem informací nabývá na kvantitě obrovskou rychlostí, a pouze ten, kdo je schopen tato kvanta informací třídit, hierarchizovat a efektivně využívat, drží v ruce klíč k prosperitě. Vzhledem k množství informací a znalostí, které jsou prostřednictvím informačních a komunikačních technologií přístupně prakticky komukoliv a kdykoliv, je třeba rozvíjet informační gramotnost již od útlého věku.

V čem tato informační gramotnost tkví? Zmiňovaná kompetence spočívá ve schopnosti nakládat s informačními zdroji, následné evaluaci nalezených informací a jejich náležitém uplatnění. Je zřejmé, že v českém školství se v kurikulu s nutným rozvojem této dovednosti počítá, ale je potřeba danou kompetenci prohlubovat a propojovat s dalšími oblastmi vzdělání.

Na tuto potřebu odpovídá projekt Co nebylo v učebnici - spolupráce knihoven a škol ve vzdělávání žáků ve 21. století, který je založený na kooperaci formálních a neformálních vzdělávacích institucí. Je zaměřený na širokou věkovou škálu českých školáků a studentů od základních škol až po středoškoláky. Projekt také počítá s různými typy vzdělávacích institucí a pružně reaguje na potřeby studentů gymnázií i učňů, neboť pracovat s informacemi bude v životě potřebovat každý z nich, jen v pravděpodobně jiném rozsahu. Výstup projektu obsahuje také aktivity pro mimořádně nadané děti i pro děti s IVP.

Cílem projektu Co nebylo v učebnici je vypracovat vzdělávací programy prohlubující informační gramotnost žáků základních a středních škol. Projekt je rozčleněn na tři tematické moduly: Na cestě od autora ke čtenáři v knihovně, S informacemi k lepšímu celoživotnímu učení a Bádám v knihovně a píšu svůj odborný text. Například v případě tematického modulu 3 - Bádám v knihovně a píšu svůj odborný text - jsou žáci instruováni k vypracování odborného textu a provázení tandemovou výukou učitele a knihovníka od výběru nejvhodnějšího tématu práce přes zpracování osnovy, stanovení klíčových pojmů, vyhledání a zhodnocení zdrojů, samotné napsání odborného textu, práci s citacemi až po správnou prezentaci výsledků svého bádání. Nacvičí si také prakticky vyhledávání v knihovních katalozích. Celý tento proces je zpracován do šestnácti výukových jednotek, z nichž by mělo být možné v případě potřeby každou použít také izolovaně.

Projekt navozuje a prohlubuje spolupráci učitelů s učícími knihovníky. Škola i knihovna jsou institucemi tradičně založenými právě na práci s informacemi. Jejich kooperace může dát vzniknout nové kvalitě - tou je společenství praxe, které sdílením násobí izolované možnosti jednotlivých subjektů. Dětem a mládeži jsou díky projektu nabízeny nejrůznější aktivity a výzvy, na které by se v rámci formálního vzdělání našel prostor jen velmi těžko. Také vztah knihovníka k žákům a studentům, se kterými se nepotkává každý den, ve spolupráci s jejich pedagogem, může být důležitým faktorem rozvíjejícím děti v jejich individualitě. Nemalá důležitost projektu také spočívá v posílení vnímání knihoven jako důstojného partnera v procesu vzdělávání.

Programy byly v prvních fázích projektu vypracovány expertními týmy, zástupci zapojených knihoven a škol, jejichž seznam je zveřejněn na oficiálních stránkách projektu: <https://www.conebylovucebnici.cz/>. Vzdělávací lekce byly poté pilotně vyzkoušeny a následně, po zapracování připomínek a námětů, jež ukázala praxe, opětovně ověřeny na vybraných třídních kolektivech. Nyní se program finálně zpracovává, aby z výsledků této záslužné práce mohly následně v partnerské spolupráci čerpat další školy a knihovny.

KÓLOVÁ, Hana. O projektu Co nebylo v učebnici – spolupráce knihoven a škol ve vzdělávání žáků ve 21. století. *Impulsy: Inspirace, náměty a trendy dětského čtenářství* [online]. roč. 5, č. 2-5/2019 [cit. 2020-01-20].

Dostupný z WWW: impulsy.kjm.cz/impulsy-clanek/co-nebylo-v-ucebnici.
ISSN 2336-727X.